
DE HERDER.

MISSCHIEN, neen, zeker, stellen wij ons een herder anders voor. Een herder, dat is voor ons iemand, die goed en zacht is, die zorgt en zich opoffert.

De herder van Bonnet is anders.

Toch, deze schilder heeft hem gegeven, zooals hij is.

In de ruwe en woeste natuur van de Sabijnsche bergen moet hij zóó zijn en niet anders.

Er is *rust* in deze figuur. Deze herder weet van stil-zijn, van een zich wegdroomen. Zijn schapen, maar even door den schilder aangeduid, grazen rustig; hij houdt de wacht.

Zoo is hij toch wel het beeld van trouw. Om zijn mond is een trekje, dat toch ook wel van zachtheid, en mildheid getuigt. Hij zal niet noodeloos een schaaap leed doen.

Hij verstaat het, stil te zijn in de stilte; hij weet wat het is, den blik naar binnen te richten. Maar in zijn oogen kan toch ook het vuur gloeien. Zijn droomen zijn zeker niet zacht en mild. Hij is als zijn bergen, ruw en hoekig, en, als het moet, worstelt hij tegen een veel sterkeren vijand. Hij geeft zich niet gewonnen.

Dit is geen blijde herder, die, met een mild trekje op het gelaat, in den avond met zijn kudde huiswaarts keert. Hij kent het leven tusschen zijn bergen als ruw en moeilijk. De bergen achter hem, die aan het werk van Toorop herinneren, zijn symbolen. Ze staan daar, onverwrikbaar. Ze zijn er nu eenmaal en ze blijven er. Ze gaan niet uit den weg. Ze geven niet mee. Ze maken ook somber. Ze doen iemand tot zichzelf inkeeren. Dêze herder is daarom in deze omgeving niet anders te denken.

Hij kent de rust, zooals de onverwrikbare bergen de rust kennen, maar hij kent ook de onverzettelijheid in den strijd. Er is maar weinig noodig, hem uit zijn rust te doen ontwaken.

Binnen in hem brandt het en gloeit het. Binnen in hem worstelt en woelt het.

Eigenlijk is hij een sombere figuur. Hij heeft het niet gemakkelijk. Hij worstelt met het groote levensprobleem, zonder er ooit mee klaar te komen. En dan *geeft* hij zich weer. Dan aanvaardt hij het leven weer, zooals het is. Hij trekt er met zijn schapen op uit, is de zorgzame herder en schouwt in de verte.

Tot hij toch weer begint te peinzen over wat hem geen rust laat. Tot daar binnen in hem alles weer in beroering komt. Tot het harde leven hem weer bindt en hij vruchteloos peinst over het waarom.

Bonnet is thuis in de Sabijnsche bergen. Hij vond er de rust en den strijd. Hij vond er het zich geven in wat toch niet anders is en het voortdurend innerlijk verzet. Hij teekent de menschen, zooals ze zijn; het is hem tenslotte te doen om hun *ziel*.

Vandaar dat zijn kunst eerlijk en sterk is, al zouden we zijn achtergrond toch wel ietwat zwak willen noemen.

Hij heeft zelf den invloed van de Sabijnsche natuur ondergaan. Hij gaat niet voor wat hoekig is uit den weg. Hij verzacht niet, hij maakt niet mooi, hij aanvaardt de menschen, zooals ze zijn. Maar hij *worstelt* ook met zijn ruw menschenmateriaal en hij rust niet, hij geeft het niet op. Daar moet toch nog iets anders zijn, denkt hij, iets, wat diep-innerlijk leeft onder de uiterlijke rust. Dat *iets* zoekt hij, hij wil het grijpen, hij wil het schilderen.

En dan komt hij tot zijn resultaat, dat gaaf en goed is, dat de *mensch* geeft, zooals hij is, uiterlijk en innerlijk.

Daarom is de kunst van een Bonnet ons lief. En daarom is ook zijn herder ons lief. Tenslotte komen we er toe, den man zoo te aanvaarden en te begrijpen.

Zeker, hij heeft zijn eigen strijd in zijn eigen omgeving, en zijn *sterke* hartstochten zijn ons misschien vreemd, maar treft u toch niet in deze herdersfiguur het algemeen-menschelijke? Ach, overal, in de Sabijnsche bergen en hier is toch het menschenhart hetzelfde. Het klopt in u, zooals het daar klopt in dien herder.

Kracht, ja, is er in deze figuur, een kracht, die wij misschien niet bezitten, maar *overwinning* is er nog niet in. Er is, voor een tijd althans, het berusten, maar nog niet het stille begrijpen, dat zacht doet glimlachen over het leven, dat het leed doet ervaren als goed en noodzakelijk.

Er is *vuur* in dezen herder, maar het is net vuur, dat kan uitlaaien in een verterenden brand, het is nog niet het heldere, lichte vuur, dat door warmte en glans weldadig aandoet.

Nu begrijpen wij dezen herder, als wij onszelf kennen. En wij, wanneer we overwonnen hebben en klaar kwamen met het leven, zouden naar hem toe willen gaan, om hem te spreken van de kracht, die zegeviert over lijden en dood, van een begrijpen, dat klaar komt met de raadselen van het leven, van een stille blijdschap, die de laaiende hartstocht kan uitblusschen.

K.

Herder uit de Sabijnsche bergen.

R. Bonnet.